

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Wdrażanie Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” w 2021 r.

Pandemia COVID -19

Sektor rybołówstwa i akwakultury ucierpiał szczególnie z powodu zakłóceń rynku, które wynikają ze znaczącego spadku popytu wskutek epidemii COVID-19. Zamknięcie miejsc sprzedaży, rynków, punktów zbytu i sieci dystrybucji spowodowało znaczny spadek cen i wielkości sprzedaży. Spadek popytu i cen, w połączeniu z wrażliwym i złożonym charakterem łańcucha dostaw, sprawił, że działalność flot rybackich i producentów żywności pochodzenia morskiego przynosił straty. Pod koniec 2020 r. pandemia zaczęła osiągać w Polsce największe, niespotykane wcześniej rozmiary, co skutkowało koniecznością nałożenia przez rząd poważnych obostrzeń, w tym, od października 2020 r. do maja 2021 r. zamknięte zostały lokale gastronomiczne, co również poważnie wpłynęło na sprzedaż ryb i produktów akwakultury.

W 2021 r. nie było możliwości dalszej kontraktacji tzw. działań covidowych, z wyjątkiem zwiększenia kwoty pomocy dla organizacji producentów w ramach działania 5.1 Planu produkcji i obrotu oraz uruchomienia działania 5.2 Dopłaty do składowania.

W związku z ograniczeniami nakładanymi przez poszczególne rządy państw członkowskich, mającymi na celu zmniejszenie rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19, wiele przedsiębiorstw realizujących usługi, roboty budowlane i dostawy w zakresie niezbędnym do realizacji operacji w ramach PO RYBY 2014 -2020, zmuszonych było do zawieszenia lub ograniczenia swojej działalności. W związku z trudnościami w udzieleniu zamówień wykonawcom, Beneficjenci PO RYBY 2014 – 2020 zmuszeni byli do opóźnienia realizacji niezbędnych dla nich operacji lub nawet ich zaniechania.

W celu zapewnienia możliwie najbardziej efektywnej realizacji przez Beneficjentów zamówień, przedłużono do 30 czerwca 2021 r. okres ograniczenia w stosowaniu korekt finansowych w przypadku naruszeń zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców. Odstąpiono od sankcjonowania naruszeń w ramach zamówień w których epidemia COVID-19 spowodowała brak możliwości przeprowadzenia postępowania zgodnie z ww. zasadami albo ich pełne stosowanie stanowiłoby istotne zagrożenie dla prawidłowej realizacji operacji.

Realizacja zasady n+3

W celu zapewnienia pełnej realizacji tzw. zasady n+3, zgodnie z którą Komisja anuluje każdą część kwoty w ramach programu operacyjnego, która nie została wykorzystana

na początkową i roczną płatność zaliczkową oraz płatności okresowe do dnia 31 grudnia trzeciego roku budżetowego następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe w ramach programu operacyjnego, do końca 2021 r. Polska powinna zadeklarować do KE wydatki w łącznej kwocie nie mniejszej niż 259 778 960 euro wkładu finansowania unijnego do dnia 31 grudnia 2021 r.

Ze względu na wpływ pandemii koronawirusa COVID-19 na realizację operacji przez Beneficjentów PO RYBY 2014 – 2020, terminy składania wniosków o płatność do instytucji pośredniczących były wielokrotnie przekładane. Jednak mimo trwającej pandemii, stale rosły rezultaty rzeczowe i finansowe programu. Nie miało również miejsca poważne zagrożenie nie wykonania realizacji zasady n+3. Polska zadeklarowała wydatki w kwocie 56 627 159,65 EUR w części finansowania unijnego, co pozwoliło osiągnąć łączną kwotę od początku wdrażania Programu w wysokości 266 503 209,77 EUR, a zatem w pełni zrealizować zasadę n+3.

Zmiana programu operacyjnego

Od 2019 r. trwają prace nad znacznymi zmianami Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”. Po przyjęciu uchwały Komitetu Monitorującego w sprawie zmiany programu, rozpoczęto krajową ścieżkę legislacyjną i nieformalne negocjacje z Komisją Europejską. Ze względu na sytuację na Morzu Bałtyckim i wprowadzane zakazy połowowe, a także ze względu na trwającą pandemię COVID – 19, wiele zaproponowanych niektóre z zaproponowanych zmian się zdezaktualizowały w obecnej sytuacji, z kolei kwestie dotyczące innych, takich jak dostosowanie działania 1.4. Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej cały czas były kluczowe dla zapewnienia efektywnej realizacji PO RYBY 2014 – 2020. Ze względu na trwający proces i blokadę alokacji dla wielu działań, instytucja zarządzająca nie miała możliwości dokonania efektywnych przesunięć alokacji w ramach poszczególnych działań, a tym samym, uruchomienia naborów na znaczną część dostępnej alokacji. Na podstawie ustaleń z Ministerstwem Finansów wprowadzono nadkontraktację środków w ramach wielu działań, jednak nie były to działania wystarczające dla zapewnienia efektywnego wdrażania programu, przede wszystkim w zakresie uruchamiania naborów. Wzmocniona współpraca z Komisją Europejską w końcówce roku pozwala żywić nadzieję na możliwe szybkie doprowadzenie wymaganych spraw do końca, co w konsekwencji pozwoli na uruchomienie kluczowych naborów w ramach Priorytetu 1 i Priorytetu 2.

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców

Wprowadzone do Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” w trakcie audytu desygnacyjnego obowiązują od połowy 2018 r., jednak ich wprowadzenie od początku stanowiło znaczny problem, zarówno dla Beneficjentów, jak oceniających zrealizowane zamówienia wykonawców. W 2021 r. instytucja zarządzająca dokonała doprecyzowania tych zasad, wyjaśniając niektóre zgłaszane wątpliwości. W 2021 r. wprowadzono cały rozdział dotyczący stosowania zasad konkurencyjności w dobie pandemii koronawirusa COVID-19, regulując wprowadzane od poprzedniego roku możliwości zapewniające większą elastyczność dla Beneficjenta przy dokonywanych zamówieniach. Wśród głównych zmian dotyczących pozostałych aspektów zasad konkurencyjności wyróżnić można przede wszystkim doprecyzowania w zakresie udzielania zamówień podmiotom powiązanim kapitałowo

lub osobowo, a także doprecyzowano zasady w zakresie dobrowolnego stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Przygotowania do końcowego etapu wdrażania

Instytucja Zarządzająca przeprowadziła analizę krajowych aktów prawnych w zakresie przepisów mających wpływ na końcowy etap wdrażania Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” i efektywną realizację programu w kolejnych latach. W wyniku tej analizy stwierdzono, że w chwili obecnej, w ramach PO RYBY 2014 – 2020 nie obowiązują jednolite przepisy odnośnie ostatecznych dat złożenia wniosków o płatność przez Beneficjentów poszczególnych Priorytetów. W ramach priorytetów 1-2 i 5 ostatecznym terminem na złożenie wniosku o płatność jest 15 lipca 2023 r., w przypadku priorytetu 3 jest to 31 marca 2023 r., natomiast przepisy priorytetu 4 odnoszą się jedynie do złożenia wniosku o płatność w terminie wynikającym z umowy o dofinansowanie (z wyjątkiem operacji realizowanych przez rybackie lokalne grupy działania).

Ze względu na specyfikę realizowanych operacji, nie sposób ustalić jednego, ogólnego terminu na złożenie wniosków o płatność przez Beneficjentów w ramach wszystkich priorytetów i działań PO RYBY 2014 - 2020. Niektóre wnioski o płatność rozliczane są przez instytucje pośredniczące przez kilka dni (jak np. tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej), inne, zwłaszcza w ramach Priorytetu 5 weryfikowane są przez wiele miesięcy. Wydaje się zatem zasadne, żeby możliwość wydłużenia terminu na złożenie wniosku o płatność końcową uzależniona było od indywidualnej oceny instytucji pośredniczącej, czy Beneficjent będzie miał możliwość rozliczenia wniosku o płatność w odpowiednich terminach. W tym celu, niezbędna będzie zmiana rozporządzeń wykonawczych, umożliwiającą instytucjom pośredniczącym wydłużenie terminu realizacji operacji, w ramach których nie ma ryzyka niedotrzymania terminów ich realizacji w taki sposób, aby mogły zostać uwzględnione w ramach wykonania oraz poprawnie rozliczone zgodnie z wszystkimi wymogami.

Terminy na składanie wniosków o płatność końcową powinny być ustalone w sposób, który zapewni ich rozliczenie, dokonanie płatności końcowej i certyfikowanie do KE do końca lipca 2024 r. Należy przy tym pamiętać, że przygotowanie przez ARiMR, MRiRW i MF dokumentów związanych z certyfikacją wydatków wymaga minimum kilku tygodni. Należy wziąć również pod uwagę fakt, że po złożeniu rocznego sprawozdania z wdrażania za 2023 r., dodatkowe operacje nie będą mogły zostać uwzględnione przy obliczaniu celów końcowych dla wskaźnika produktu w zakresie ram wykonania.

Instytucja zarządzająca rozpoczęła prace na realizację ww. założeń w ramach krajowych aktów prawnych, których nowelizacja będzie miała miejsce w kolejnych latach.

Informacja i promocja

Wykonując zadania związane z informacją i promocją wdrażania EFMR i Programu Operacyjnego "Rybnactwo i Morze" Instytucja Zarządzająca w 2021 r. prowadziła działania, które pozwoliły na informowanie potencjalnych beneficjentów, organizacji zawodowych, partnerów gospodarczych i społecznych, podmiotów zaangażowanych w propagowanie równości kobiet i mężczyzn oraz zainteresowanych organizacji pozarządowych, w tym

organizacji zajmujących się kwestiami środowiska naturalnego, o możliwościach oferowanych przez program i zasadach uzyskania dostępu do finansowania w ramach programu. Podejmowane działania miały również za zadanie zapewnić reklamę programu operacyjnego przez informowanie beneficjentów o wkładzie Unii Europejskiej oraz ogółu społeczeństwa o roli odgrywanej przez Unię Europejską w PO RYBY 2014-2020, w tym publikację wykazu operacji realizowanych w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”, zamieszczonego na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej:

(<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/po-ryby-2014-2020---wykaz-operacji---30062019>)

Jednocześnie, zgodnie z zaleceniami Instytucji Zarządzającej PO RYBY 2014-2020, w związku z trudną sytuacją i obostrzeniami związanymi z Covid-19, wszystkie instytucje w 2021 r., kontynuowały swoją główną aktywność w Internecie, prowadząc większość działań informacyjno-promocyjnych głównie za pomocą stron internetowych. Każda instytucja pośrednicząca posiada stronę Internetową/zakładkę poświęconą Programowi Operacyjnemu „Rybnactwo i Morze”.

Wszystkie działania komunikacyjne podejmowane przez Instytucję Zarządzającą oznaczone są stosownymi logotypami UE wraz z odniesieniem do EFMR, jak też PO RYBY 2014-2020.

Ramy wykonania

W ramach Priorytetu 1 osiągnięto docelową wartość wskaźnika produktu w zakresie wartości dodanej, jakości, wykorzystania przypadkowych połowów oraz portów rybackich, miejsc wyładunku, hangarów i przystani, zaś w przypadku wskaźnika dotyczącego zawieszenia działalności połowowej osiągnięto 89 % jego wykonania. Poziom wskaźnika finansowego wzrósł do 53 % wykonania, natomiast zakontraktowano umowy na łączną kwotę 202 566 373 EUR (930 995 055 zł) co stanowi 85 % alokacji tego priorytetu.

Wartość końcową wskaźników produktu dla ram w zakresie Priorytetu 2 wykonania osiągnięto w 88%. Mając na uwadze fakt, że zakontraktowano 723 umowy w ramach działania 2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę (przy wartości docelowej 560 operacji), nie ma ryzyka braku osiągnięcia tego wskaźnika. Wskaźnik finansowy osiągnięto w wysokości 32%. Niska wartość tego wskaźnika spowodowana jest przede wszystkim wycofaniem 80% wydatków (38 875 823 EUR) w ramach działania 2.5 Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe w Rocznym Zestawieniu Wydatków za rok obrachunkowy 2018/2019, w związku z kontrolą Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, która zakwestionowała realizację płatności z góry za cały 5 letni okres zobowiązań. W rezultacie wydatki z tego działania są certyfikowane co rok na podstawie weryfikacji spełnienia wymogów przeprowadzanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Należy zauważyć, że poziom podpisanych umów o dofinansowanie w wysokości 733 303 599 zł (159 552 567 EUR), wskazuje jednak na wykorzystanie 76% zakładanego celu końcowego. Procedowana zmiana programu operacyjnego zakłada przesunięcie ok. 25 milionów złotych do pozostałych priorytetów.

W celu rzetelnego przedstawienia wartości wskaźników finansowych, przy obliczaniu wskaźników finansowych wzięto pod uwagę ujemne kwoty zawarte w rocznych zestawieniach wydatków, co ma szczególnie wpływ na rezultaty w ramach Priorytetu 2. Przy przedstawianiu

danych dotyczących kwot rozliczonych Beneficjentom, uwzględniono całą kwotę w ramach tego działania.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zawarto umowy dla 58 operacji w ramach Priorytetu 3, co zapewnia osiągnięcie zakładanej na koniec programu wartości docelowej wskaźnika produktu. Certyfikowano wydatki w wysokości 12 311 138,33 EUR, co stanowi 41% realizacji zakładanego celu końcowego wskaźnika finansowego. Zakontraktowano umowy w wysokości 118 219 971 zł (25 722 361 EUR), co stanowi 86% zakładanego celu końcowego dla wskaźnika finansowego.

Priorytet 4 stanowi szczególną formę wsparcia, w której inicjującą rolę pełnią rybackie lokalne grupy działania. Wszystkie docelowe wartości wskaźników produktu zostały osiągnięte (5 projektów w zakresie wsparcia przygotowawczego, 36 wybranych lokalnych strategii rozwoju, 36 projektów współpracy). Docelowy poziom wskaźnika finansowego został osiągnięty w 53% (49 480 549 EUR). Podpisano umowy o dofinansowanie na kwotę 70 764 341 EUR, co oznacza realizację zakładanego celu w 76%. Pozostałe nabory zostaną zrealizowane zgodnie z harmonogramami rlgd, w ramach których przewiduje się realizację tego priorytetu w 100%.

W ramach Priorytetu 5 do 2023 r. udzielono wsparcia 12 Organizacjom Producentów, co stanowi 80% celu końcowego. Zrealizowano 80 projektów dot. przetwórstwa, co pozwoliło zrealizować w ponad 100% cel końcowy w tym zakresie. Certyfikowano wydatki w wysokości 43 566 178 EUR, co stanowi 47% realizacji zakładanego celu końcowego dla wskaźnika finansowego. Do końca 2021 r. zakontraktowano 301 211 456 zł (65 537 740 EUR), co stanowi 71% celu końcowego. W 2022 r. zaplanowane jest zakontraktowanie umów w ramach działania 5.1 na kwotę ponad 46 milionów złotych oraz uruchomienie dodatkowych naborów w ramach działań 5.3 i 5.4 na całą dostępną alokację tego priorytetu.

W ramach Priorytetu 6 podpisano jedną umowę o dofinansowanie w ramach działania 6.1. W czerwcu 2020 r. Komitet Monitorujący PO RYBY 2014 – 2020 podjął decyzję o realokacji wszystkich wolnych środków z tego priorytetu i pozostawienie jedynie 259 996,00 euro, niezbędnych na realizację ww. operacji.

Realizacja wspólnej polityki rybołówstwa

W roku 2021 wykryto 5 poważnych naruszeń przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPR). Sprawy są nadal analizowane.

Polska stosuje system kar administracyjnych (pieniężnych) za naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim.

Kwestie kar za naruszenia przepisów o rybołówstwie uregulowane zostały ustawą z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim, w której w Dziale V zostały zawarte przepisy dotyczące kar pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim. Przedmiotowa ustawa wprost określa wysokość kar za niektóre naruszenia przepisów. Wysokości kar za pozostałe naruszenia przepisów WPR, przepisów ustawy lub aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie zostały określone w postaci przedziałów w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2015 r. w sprawie wysokości kar

pieniężnych za naruszenia przepisów o rybołówstwie morskim (Dz. U. z 2015 r. poz. 1661 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1455 z późn. zm.). Stosownie do przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (art. 125) kary określone w ww. rozporządzeniu wynoszą, w przypadku:

1) armatora statku rybackiego o długości całkowitej:

a) równej albo większej niż 10m –karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500 zł i nieprzekraczającej pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „wynagrodzeniem”,

b) mniejszej niż 10m –karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500zł i nieprzekraczającej dziesięciokrotności wynagrodzenia;

2) kapitana statku rybackiego o długości całkowitej:

a) równej albo większej niż 10m –karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500zł i nieprzekraczającej dwudziestokrotności wynagrodzenia,

b) mniejszej niż 10m –karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż 500zł i nieprzekraczającej dziesięciokrotności wynagrodzenia.

Dodatkowo, w ustawie z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim uregulowane zostały kwestie dotyczące kar za poważne naruszenia przepisów WPR. Zgodnie z art. 126 ww. ustawy, kto dopuścił się poważnego naruszenia przepisów WPR, o którym mowa w art. 42 ust. 1 rozporządzenia nr 1005/2008 lub w art. 90 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009, podlega karze pieniężnej w wysokości pięciokrotności wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia, która jest ustalana na podstawie średniej ceny rynkowej danego gatunku organizmów morskich wynikającej z elektronicznego systemu raportowania połowów na dzień popełnienia naruszenia, a jeżeli w tym systemie brak jest średniej ceny rynkowej na dzień popełnienia naruszenia, bierze się pod uwagę średnią cenę rynkową wynikającą z tego systemu na dzień najbliższy przed dniem, w którym popełniono naruszenie. Ponadto, kto w okresie 5 kolejnych lat dopuścił się co najmniej dwukrotnie poważnego naruszenia przepisów WPR, podlega karze pieniężnej w wysokości nie mniejszej niż ośmiokrotność wartości produktów rybołówstwa pozyskanych w wyniku popełnienia poważnego naruszenia i nieprzekraczającej dwudziestokrotności tej wartości. Szczegółowa wysokość kar pieniężnych za powtarzające się w okresie 5 kolejnych lat poważne naruszenia została określona w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za poważne naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1455 z późn. zm.).

W celu prawidłowego wdrożenia do polskiego prawa systemu punktów za poważne naruszenia przepisów WPR, wydane zostało rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej

i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie kryteriów, na podstawie których Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego dokonuje oceny wagi stwierdzonego naruszenia przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 2469). Przedmiotowe rozporządzenie zastąpiło wcześniej obowiązujące w tym zakresie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2015 r. oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 września 2016 r.

Na podstawie art. 93 Rozporządzenia Rady Nr 1224/2009 został stworzony elektroniczny rejestr naruszeń przepisów WPR, w tym poważnych naruszeń.

Informacja o poważnych naruszeniach nie jest publikowana.

Zgodnie z art. 93 ust. 3 Rozporządzenia Rady Nr 1224/2009, w przypadku, gdy Państwo Członkowskie zwróci się do Polski o udzielenie informacji związanych ze środkami podjętymi w sprawie naruszenia przepisów, Polska może udzielić odpowiednich informacji.

Podsumowanie działań mających na celu zapewnienie zgodności z przepisami Wspólnej Polityki Rybołówstwa, o którym mowa w art. 119(1)(d) rozporządzenia 508/2014 zostało zamieszczone na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w zakładce:

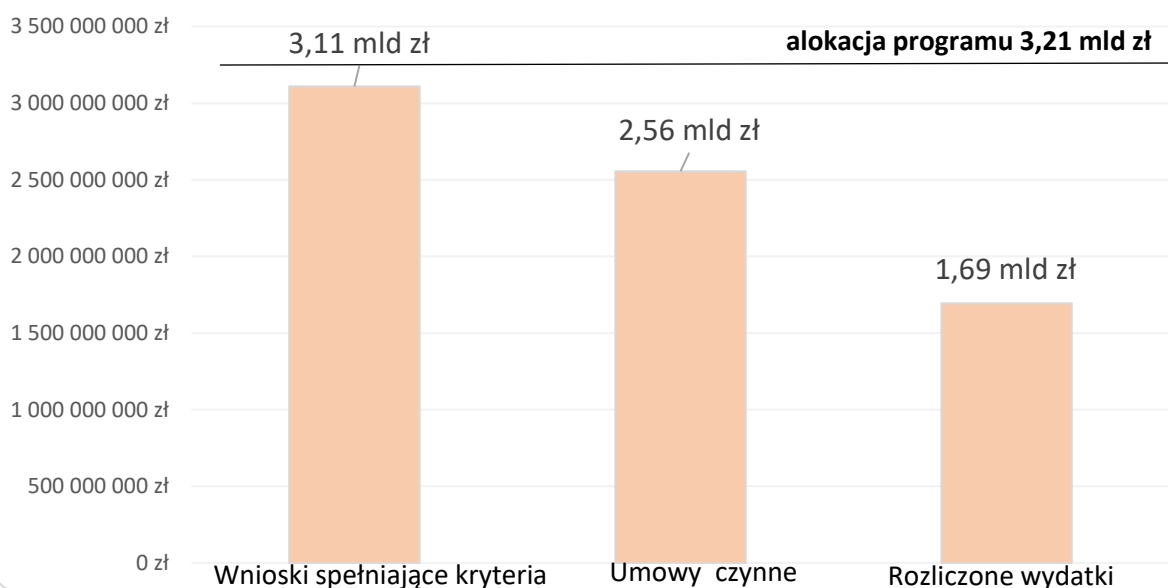
<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/podsumowanie-dotyczace-srodkow-majacych-na-celu-zapewnienie-zgodnosci-z-przepisami-wpryb-w-tym-przypadku-nieprzestrzegania-przepisow-przez-panstwa-czlonkowskie-lub-beneficjentow-a-takze-dzialan-naprawczych-takich-jak-korekty-finansowe>

Stan wdrażania

Na wszystkich wykresach przedstawiono kwoty wniosków o dofinansowanie kwalifikujących się do otrzymania pomocy (tzw. pozytywna lista), czynnych umów o dofinansowanie i rozliczonych płatności.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” realizowanych było 10 506 umów, na łączną kwotę 2,56 mld złotych, co stanowi prawie 80% dostępnej alokacji programowej. W ramach 9157 operacji rozliczono Beneficjentom wydatki w kwocie 1,69 mld złotych wkładu publicznego, co stanowi 52,85% alokacji. W kluczową fazę realizacji wchodzi duże projekty, zaplanowane na cały okres obowiązywania programu, które zostaną zakończone w latach 2022 - 2023.

PO RYBY 2014 - 2020 stan dzień 31 grudnia 2021 r.

Priorytet 1 Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy

W ramach Priorytetu 1 w 2021 roku przeprowadzono 7 naborów w ramach 7 działań, gdzie złożono ogółem 237 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 133 615 021 zł (29 072 023 EUR):

- Nabór ogłoszony w ramach działania 1.2 "Zmniejszanie oddziaływania na środowisko", gdzie armatorzy statków rybackich ubiegali się o dofinansowanie zakupu pingerów- urządzeń akustycznych w sieciach rybackich, które odstraszą morświny;
- Nabór w ramach działania 1.3 „Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza”, w ramach którego uczelnie, instytuty naukowe bądź powiązane z nimi podmioty gospodarcze mogły ubiegać się o pomoc finansowa na realizację badań lub innowacji prowadzących do zmniejszenia oddziaływania działalności połowowej na środowisko;
- Nabór w ramach działania 1.4 "Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej", gdzie armatorzy statków rybackich mogli składać wnioski o rekompensaty za szkody wyrządzone połowem przez ssaki i ptaki chronione;
- Nabór w ramach działania 1.11 "Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów", gdzie armatorzy statków rybackich mogli się ubiegać o pomoc na realizację działań związanych z obrotem, sprzedażą bezpośrednią lub przetwarzaniem produktów rybnych pochodzących z własnych połowów. Należy dodać, że nabór cieszył się

bardzo dużym zainteresowaniem, a kwota 53 mln zł (11,5 mln EUR) złożonych wniosków przekroczyła dostępny limit dla naboru w wysokości 50 mln złotych (10,8 mln EUR);

- Nabór w ramach działania 1.12 "Porty i przystanie - Infrastruktura i budowa przystani" na realizację inwestycji infrastrukturalnych służących m.in. poprawie bezpieczeństwa, warunków postoju lub obsługi statków rybackich spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem wśród wnioskodawców, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie na kwotę 66 mln zł (14,4 mln EUR), która znacząco przekroczyła zakładany budżet naboru w wysokości 56 mln zł (12,2 mln EUR);
- Nabór w ramach działania 1.13 "Innowacje naukowe lub techniczne", gdzie uczelnie, instytuty naukowe bądź powiązane z nimi podmioty gospodarcze mogły ubiegać się o pomoc finansową na realizację projektów innowacyjnych;
- Nabór w ramach działania 1.16 "Propagowanie kapitału ludzkiego", gdzie podmioty działające w sektorze rybołówstwa morskiego (uznane organizacje producentów, lokalne grupy działania, szkoły i uczelnie czy też armatorzy statków rybackich) mogły się ubiegać o dofinansowanie na realizację operacji polegających m.in. na wymianie doświadczeń oraz sprawdzonych rozwiązań między specjalistami w różnych dziedzinach morskich a środowiskiem rybackim.

W 2021 r. w związku z prowadzoną oceną wniosków o dofinansowanie zakontraktowano środki w wysokości 107 015 281 zł (23 284 439 EUR) dla 223 podpisanych umów a także wypłacono środki finansowe w wysokości 85 017 490 zł (18 498 148 EUR). Zakres zawartych umów w 2021 roku dotyczył realizacji działań inwestycyjnych związanych z prowadzeniem działalności połowowej na statku rybackim.

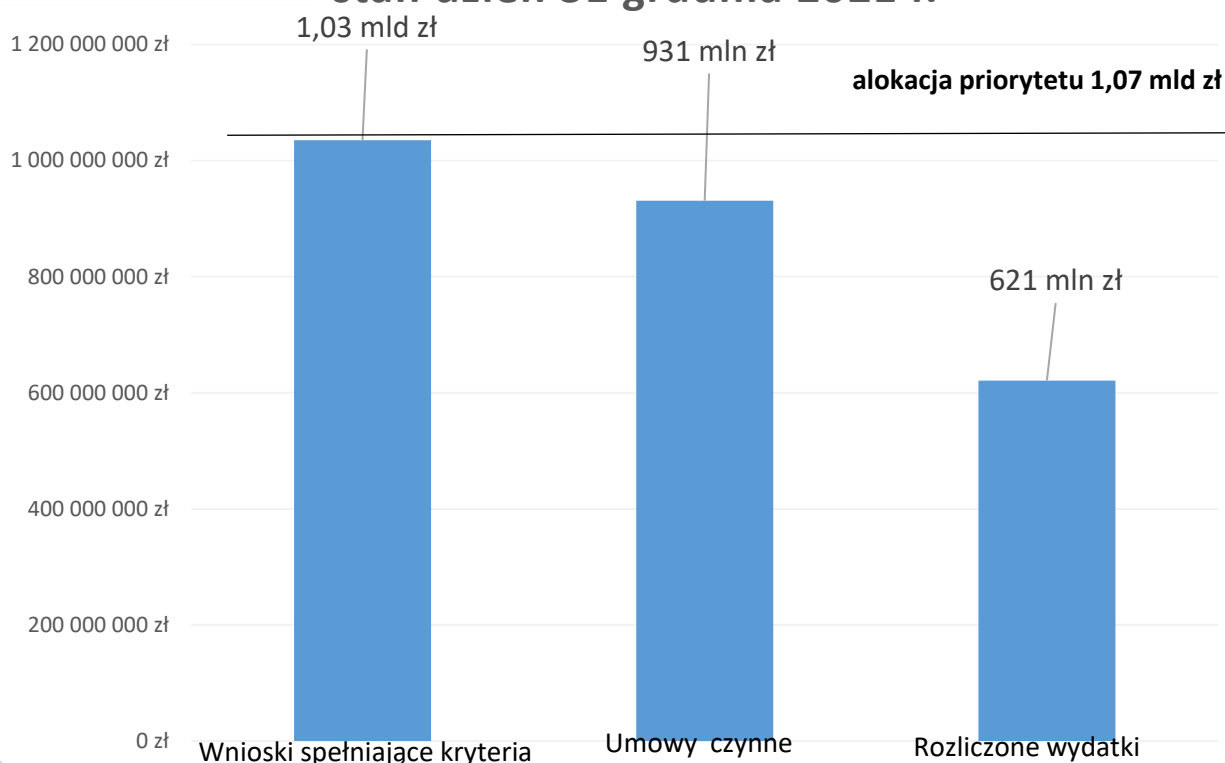
W ramach działania 1.9 dzięki zawartym umowom o dofinansowanie, armatorzy 48 statków rybackich wyposażą swoje jednostki w sprzęt służący poprawie bezpieczeństwa i warunków pracy takich jak środki ochrony osobistej. Należy też wspomnieć o zakontraktowaniu dużych środków na wybrane inwestycje dotyczące remontu infrastruktury portów rybackich w ramach działania 1.12. Dzięki podpisanym umowom o dofinansowanie na kwotę ponad 36 mln złotych na obszarze 4 portów rybackich zostaną zrealizowane inwestycje dotyczących przebudowy nabrzeża czy też budowy magazynów niezbędnych do gromadzenia sprzętu rybackiego. Z kolei w ramach działania 1.15 podpisano 54 umowy, dzięki którym właściciele i armatorzy statków rybackich zrealizują inwestycje modernizacyjne na statkach, poprawiające wydajność energetyczną układu napędowego czy też zwiększające hydrodynamikę kadłuba.

W ramach Priorytetu 1 należy zwrócić uwagę na zakończone projekty, które w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju sektora rybołówstwa morskiego a także pozwoliły na realizowanie założonych wskaźników. W szczególności należy zwrócić uwagę na realizację działalności uzupełniającej, przynoszącej poprawę rentowności podmiotów działających w obszarze rybołówstwa w ramach działania 1.8 „Różnicowanie działalności i nowe formy dochodów”. Inwestycje w usługi okołorybackie takie jak gastronomia czy w turystyka wędkarska pozwoliły przynieść armatorom statków rybackich zysk netto w wysokości ponad 0,5 mln EUR, utrzymując dotychczasowe zatrudnienie na poziomie 158 utrzymanych miejsc pracy. Z kolei w ramach działania 1.2 "Zmniejszanie oddziaływania rybołówstwa na środowisko

morskie i dostosowanie połowów do ochrony gatunków" inwestycje w zakup selektywnych sieci rybackich pozwoliły zmniejszyć poziom przypadkowych połowów gatunków ryb nieobjętych działalnością połowową, bądź ryb niewymiarowych o blisko 20 ton. Warto także zwrócić uwagę na realizację projektów służących bezpieczeństwu pracy na statkach rybackich, które pozwoliły ograniczyć o 13 - liczbę wypadków, związanych z pracą na pokładzie statków. Odnosząc się do planowanych wartości kluczowych wskaźników produktu, które są niezbędne do realizacji ram wykonania, należy stwierdzić brak zagrożenia w ich realizacji. Do końca 2021 r. ponad 3-krotnie przekroczono docelową wartość wskaźnika produktu w zakresie wartości dodanej, jakości, wykorzystania przypadkowych połowów oraz portów rybackich, miejsc wyładunku, hangarów i przystani, zaś w przypadku wskaźnika dotyczącego zawieszenia działalności połowowej osiągnięto 89 % jego wykonania.

W przypadku realizacji docelowej wartości wskaźnika finansowego (241 568 666 EUR) , na podstawie poziomu certyfikowanych wydatków na koniec 2021 r. osiągnięto blisko 53 % wykorzystania. Na bazie podpisanych umów w wysokości 202 566 373 EUR (930 995 055 zł) stopień realizacji wskaźnika finansowego kształtuje się jednak na poziomie 85 %. Znacząca różnica w stopniu wykonania wskaźnika finansowego między kwotą podpisanych umów a kwotą certyfikowanych wydatków ma związek z tym, że w trakcie realizacji znajdują się projekty, dla których przyznano dofinansowanie w największej wysokości, które wymagają wieloletniego czasu realizacji od momentu zakontraktowania środków na etapie podpisania umowy do momentu ostatecznego ich rozliczenia na etapie wniosku o płatność końcową. Są to m.in projekty o skomplikowanym zakresie takim jak badania i innowacje czy też duże projekty budowlane na terenie portów i przystani rybackich, których rozliczenie planuje się na lata 2022-2023. Należy także przypomnieć, że stosunkowo nieduży, w porównaniu do końca 2020 roku, wzrost realizacji wskaźników kluczowych jest związany ze zwiększeniem wartości bazowych (planowanych do osiągnięcia w 2023 roku) w zatwierdzonej w 2021 r. zmianie Programu Operacyjnego.

Priorytet 1 stan dzień 31 grudnia 2021 r.

Priorytet 2 Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, innowacyjnej, zasobooszczędnej, konkurencyjnej akwakultury, opartej na wiedzy

W Priorytecie 2 w 2021 roku zostały ogłoszone 2 nabory wniosków o dofinansowanie w ramach działania 2.3 "Inwestycje produkcyjne w akwakulturę". Można było ubiegać się o dofinansowanie na realizację operacji dotyczących wspierania ekosystemów i zasobooszczędnej akwakultury w zakresie dotyczącym inwestycji w odnawialne źródła energii. Nabór cieszył bardzo dużym powodzeniem wśród wnioskodawców, o czym świadczy kwota złożonych wniosków w wysokości 8 977 405 zł (1 953 308 EUR), która o 25 % przekroczyła dostępny limit z ogłoszenia w wysokości 6 450 857 zł (1 403 580 EUR). Głównym przedmiotem dofinansowania był montaż i instalacji fotowoltaicznej, służącej do prowadzenia działalności gospodarczej przez obiekty chowu i hodowli ryb.

W ramach działania 2.3 "Inwestycje produkcyjne w akwakulturę" wnioski o dofinansowanie można było również składać na realizację operacji modernizacyjnych, mających na celu modernizację jednostek akwakultury, w tym poprawę warunków pracy i bezpieczeństwa pracowników sektora akwakultury oraz usprawnienia i modernizację w odniesieniu do zdrowia i dobrostanu zwierząt, w tym zakup sprzętu służącego ochronie gospodarstw przed dzikimi drapieżnikami. Nabór cieszył się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy kwota złożonych wniosków w wysokości 70 116 517 zł (15 255 987 EUR), która znacząco przekroczyła dostępny limit środków finansowych dla naboru wynoszący 51 641 871 zł (11 236 264 EUR). W ramach prowadzonego naboru wnioskodawcy ubiegali się o dofinansowanie m.in. zakupu

środków transportu do przewozu ryb, modernizacji obiektów gospodarczych służących poprawie bezpieczeństwa pracy, czy też wyposażenia gospodarstwa rybackiego w niezbędny sprzęt taki jak ciągniki, koparki oraz kosiarki.

Wnioski złożone w ramach naborów w 2021 roku i lat poprzednich podlegały weryfikacji, w rezultacie czego z wnioskodawcami, których wnioski spełniały warunki przyznania pomocy podpisano umowy w wysokości 128 707 474 zł (28 004 237 EUR). Beneficjenci, którzy ubiegali się o zaliczkę przed rozpoczęciem operacji bądź też o płatność w postaci refundacji poniesionych kosztów otrzymali środki finansowe w wysokości 110 626 477 zł (24 070 164 EUR). Spośród 300 podpisanych umów, najczęściej dotyczyło działania 2.3 "Inwestycje produkcyjne w akwakulturę- 183 umowy na kwotę 82 840 203 zł (18 024 413 EUR). Dotyczyły one głównie modernizacji gospodarstw rybackich i inwestycji w odnawialne źródła energii (łącznie 154 umowy).

Kontynuowano też weryfikacje wniosków o dofinansowanie złożonych w naborach z lat wcześniejszych w efekcie czego zawarto umowy dotyczące inwestycji w obiektach prowadzących intensywną hodowlę w obiegach zamkniętych takich gatunków ryb jak pstrąg czy jesiotr.

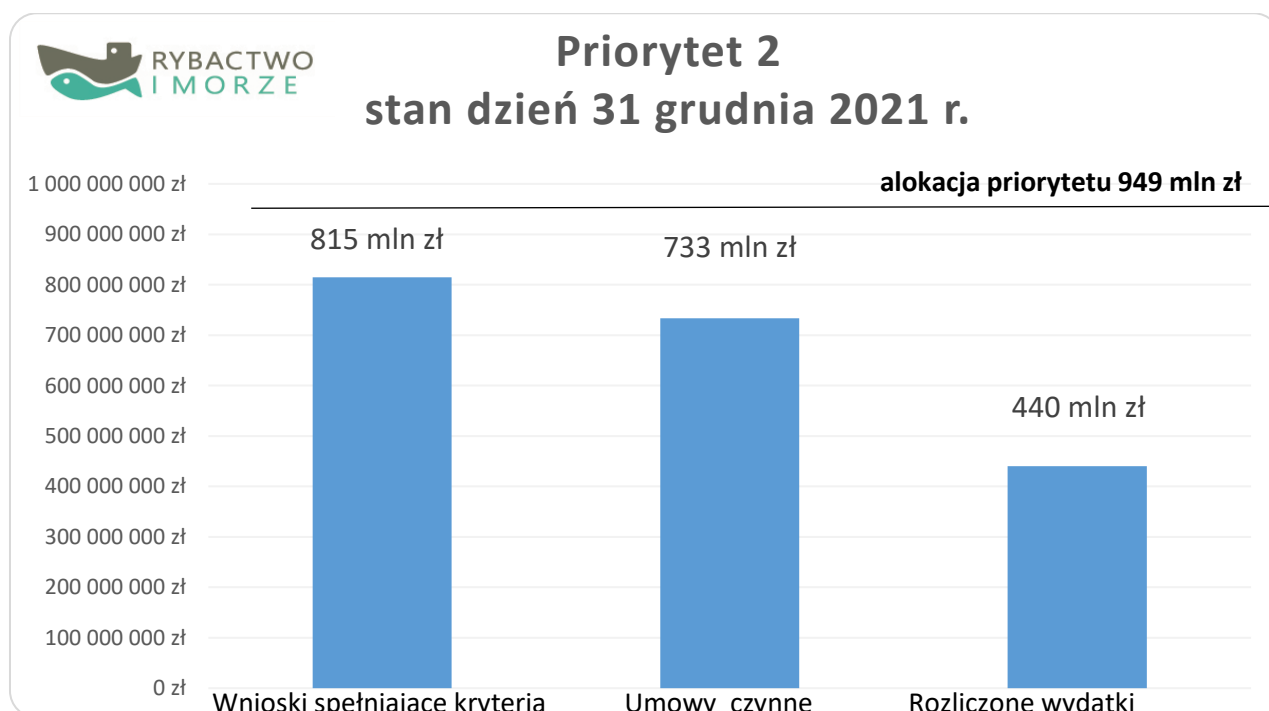
Zakończono weryfikację wniosków w ramach działania 2.8 "Środki dotyczące zdrowia publicznego", gdzie wszyscy wnioskodawcy, których wnioski zostały pozytywnie zaopiniowane otrzymali pomoc finansową w formie rekompensaty kosztów związanych z ograniczeniem produkcji i sprzedaży powstałymi w wyniku epidemii COVID-19 w wysokości 58 161 211 zł (12 654 745 EUR).

Szczególną uwagę należy zwrócić na zakończone projekty, które w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju sektora akwakultury i pozwoliły zrealizować wskaźniki. W przypadku działania 2.3 przyznana pomoc finansowa sfinansowała modernizację 40 obiektów chowu i hodowli ryb, w ramach których zrealizowano zakup niezbędnych urządzeń i wyposażenia, który umożliwił udoskonalenie procesów hodowlanych i dobrostanu ryb. Uzyskane dofinansowanie doprowadziło to do zwiększenia produkcji przez gospodarstwa rybackie o ponad 870 ton o wartości blisko 1,5 mln EUR, co umożliwiło osiągnięcie zysku operacyjnego w wysokości 0,5 mln EUR. Podjęte inwestycje przyczyniły się do stabilizacji warunków pracy osób zatrudnionych w sektorze, na co wskazuje utrzymanie zatrudnienia dla 220 osób. W przypadku części gospodarstw zwiększenie rentowności zwiększyło dotychczasowe zatrudnienie o dodatkowe 25 etatów. W przypadku działania 2.6 zorganizowano szkolenia, gdzie zdobyto nowe umiejętności zawodowe związane z sektorem akwakultury, w ramach których wzięło udział 2000 osób.

W ramach Priorytetu 2 do 2023 r. zobowiązano się zrealizować 560 projektów dotyczących inwestycji produkcyjnych w akwakulturę w ramach działania 2.3. Stanowi to wartość docelową wskaźnika produktu dla ram wykonania. Do końca 2021 roku, w związku z realizacją 495 projektów, wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 88%. Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów w ramach działania 2.3 (723 umowy) nie ma zagrożenia nieosiągnięcia zakładanych wartości. Jednocześnie do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach Priorytetu certyfikowano wydatki w wysokości 65 991 267 EUR, co stanowi blisko 32 % realizacji zakładanego celu końcowego dla wskaźnika finansowego w wysokości 210 444 768 EUR.

Poziom podpisanych umów o dofinansowanie w wysokości 733 303 599 zł (159 552 567 EUR), wskazuje jednak na wykorzystanie 76% zakładanego celu końcowego. Znacząca różnica w stopniu realizacji wskaźnika finansowego między kwotą podpisanych umów a kwotą certyfikowanych wydatków ma związek z tym, że operacje w ramach których przyznano pomoc w największej wysokości znajdują się wciąż w realizacji. Są to operacje inwestycyjne wymagające długiego czasu realizacji, od momentu zakontraktowania środków na etapie podpisania umowy do momentu ostatecznego ich rozliczenia na etapie wniosku o płatność końcową.

Ponadto należy wspomnieć, że wskazana wartość certyfikowanych wydatków uwzględnia korekty dokonane w Rocznych Zestawieniach Wydatków. W przypadku Priorytetu 2 dotyczyło to m.in. wycofania 80% wydatków (38 875 823 EUR) w ramach działania 2.5 w Rocznym Zestawieniu Wydatków za rok obrachunkowy 2018/2019, w związku z kontrolą Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, która zakwestionowała realizację płatności z góry za cały- 5 letni okres zobowiązań. W rezultacie wydatki z działania 2.5 są poświadczane co rok na podstawie poniesionych wydatków przez beneficjentów. Biorąc powyższe pod uwagę niski poziom realizacji wskaźnika finansowego zostały podjęte intensywne działania polegające na przesunięciu wolnych środków finansowych do działań cieszących się dużym zainteresowaniem, co umożliwi przeprowadzenie naborów wniosków o dofinansowanie i w rezultacie szybkie zakontraktowanie środków. Pozwoli to efektywnie zagospodarować pozostałe do dyspozycji środki finansowe.

Priorytet 3 Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa

W Priorytecie 3 w 2021 r. przeprowadzono 5 naborów wniosków o dofinansowanie w ramach działania 3.1 "Kontrola i egzekwowanie" oraz 1 nabór w ramach działania 3.2 "Gromadzenie danych, gdzie ogółem złożono wnioski na kwotę 11 984 032 zł (2 607 491,32). Ogłoszone nabory dotyczyły następujących zakresów tematycznych:

- ponoszenia kosztów operacyjnych pracowników odpowiedzialnych za przeprowadzanie kontroli stad ryb podlegających indywidualnym programom kontroli i inspekcji. W ramach tego naboru Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego ubiegał się o przyznanie środków finansowych na sfinansowanie dodatków do wynagrodzeń dla pracowników odpowiedzialnym za przeprowadzanie kontroli stad ryb podlegających indywidualnym programom kontroli i inspekcji.
- realizację operacji polegającej na opracowaniu, zakupie i instalacji podzespołów, w tym sprzętu i oprogramowania komputerowego, niezbędnych do zapewnienia transmisji danych od podmiotów zajmujących się połowami. Wnioskodawcą w ramach tego naboru był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który złożył wniosek na kwotę 2 300 000 zł (500 435 EUR) dotyczący realizacji operacji polegającej na zakupie usługi wsparcia technicznego oraz asyst technicznych systemów zainstalowanych w Centrum Monitorowania Rybołówstwa w Gdyni;
- realizację operacji polegających na zakupie środków kontroli, w tym urządzeń umożliwiających pomiar mocy silnika i sprzętu ważącego. W ramach 2 naborów Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego oraz Państwowa Straż Rybacka złożyli łącznie 4 wnioski o dofinansowanie na kwotę 2 093 051 zł (455 524 EUR), które dotyczyły zakupu środków transportu służących kontroli, elektronicznych przyrządów do pomiaru wielkości oczek sieci rybackich czy też urządzeń służących do prowadzenia monitoringu wizyjnego.
- realizacji działań polegających na gromadzeniu danych w ramach Wspólnej Polityki Rybackiej. W ramach naboru Morski Instytut Rybacki ubiegał się o dofinansowanie w wysokości 5 750 000 zł (1 251 087 EUR) dla operacji dotyczącej gromadzenia danych, zarządzanie nimi i ich wykorzystanie w sektorze rybołówstwa oraz wspieranie doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybołówstwa. Przeprowadzenie naboru w takiej wysokości w ramach działania 3.2 było możliwe dzięki kwocie wolnych środków w ramach limitu dla działania, którego wartość wynika z wysokiego kursu Euro oraz przyznanych środków w ramach rezerwy wykonania.

W rezultacie przeprowadzonej oceny wniosków podpisano umowy w wysokości 11 984 032 zł (2 607 491 EUR), a także wypłacono środki w wysokości 9 040 814 zł (1 967 105 EUR). Podpisane umowy w 2021 r., których beneficjentem są podmioty funkcjonujące w ramach administracji rybackiej, dotyczą m.in. zakupu statku patrolowego do kontroli rybołówstwa morskiego na morskich wodach wewnętrznych przez Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego. Beneficjent na realizację ww. operacji ubiegał się w ramach naboru wniosków o dofinansowanie przeprowadzonego w 2020 roku.

W przypadku zakończonych projektów w 2021 r. szczególną uwagę należy zwrócić na wieloletni projekt zrealizowany przez Morski Instytut Rybacki dotyczący zbierania danych biologicznych rybołówstwa komercyjnego na podstawie przeprowadzonych rejsów badawczych. Dzięki przeprowadzonym badaniom powstał kompleksowy opis i ocena stanu

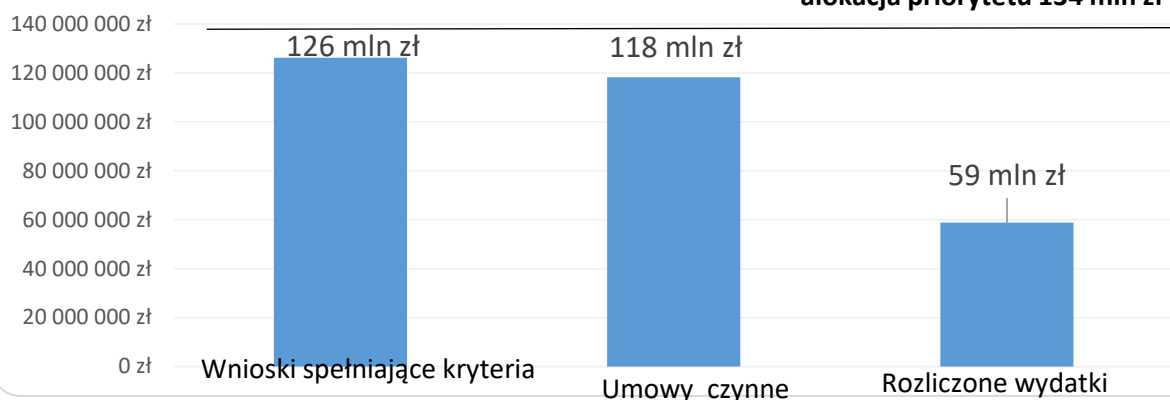
rybołówstwa morskiego ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych i ekonomicznych.

W ramach Priorytetu 3 w Programie Operacyjnym założone zostało zrealizowanie 22 projektów, w tym 20 projektów dotyczących wdrażania unijnego systemu, kontroli i inspekcji i egzekwowania prawa w ramach działania 3.1 "Kontrola i egzekwowanie" oraz 2 projektów dotyczących wspierania gromadzenia danych w ramach działania 3.2 "Gromadzenie danych", co stanowi wartość docelową wskaźnika produktu przewidzianą do zrealizowania do 2023 roku. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zawarto umowy dla 58 operacji, co stanowi ponad dwukrotne osiągnięcie zakładanej wartości docelowej wskaźnika, dla 52 operacji złożono wnioski o płatność (236% wartości docelowej wskaźnika produktu), zaś 46 operacji zostało w pełni zrealizowanych na podstawie płatności końcowej, co stanowi 209% wartości docelowej wskaźnika produktu. Jednocześnie do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach Priorytetu certyfikowano wydatki w wysokości 12 311 138,33 EUR, co stanowi 41% realizacji zakładanego celu końcowego dla wskaźnika finansowego w wysokości 29 824 825 EUR. Poziom podpisanych umów o dofinansowanie w wysokości 118 219 971 zł (25 722 361 EUR) wskazuje jednak na wykorzystanie 86% zakładanego celu końcowego dla wskaźnika finansowego.

Znacząca różnica w stopniu wykonania wskaźnika finansowego między kwotą podpisanych umów a kwotą certyfikowanych wydatków ma związek z tym, że w trakcie realizacji znajduje się m.in. operacja Głównego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego dotycząca budowy statków patrolowych do celów kontroli rybołówstwa morskiego. Jest to projekt dofinansowany w wysokości 45 milionów złotych (9,8 mln EURO), który wymaga wieloletniego czasu realizacji od momentu zakontraktowania środków na etapie podpisania umowy do momentu ostatecznego ich rozliczenia na etapie wniosku o płatność końcową. Dlatego uznaje się, że nie ma problemów we wdrożeniu działań Priorytetu 3. Dodatkowo, oceną wniosków zajmuje się wyspecjalizowana komórka w ramach Instytucji Pośredniczącej, składająca się z pracowników, którzy mają wieloletnie doświadczenie w rozpatrywaniu wniosków o określonym zakresie w ramach Priorytetu 3. Ponadto wśród wnioskodawców znajdują się organy publiczne właściwe dla administracji rybackiej, które posiadają wieloletnie doświadczenie w zakresie realizacji projektów z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej. Wszystkie te czynniki wpływają na szybkie tempo wdrażania działań w ramach Priorytetu 3.

Priorytet 3 stan dzień 31 grudnia 2021 r.

alokacja priorytetu 134 mln zł

Priorytet 4 Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich

W ramach Priorytetu 4 w 2021 r. przeprowadzono ogółem 155 naborów wniosków, gdzie złożono 741 wniosków na kwotę 94 637 476 zł (20 591 270 EUR) z czego:

Ogłoszono 106 naborów w ramach działania 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju”, gdzie złożono 664 wnioski o dofinansowanie na kwotę 78 974 097 zł (17 183 224 EUR). Ogłaszane nabory dotyczyły: realizacji przedsięwzięć mających na celu podnoszenie wartości produkcji i propagowanie rozwiązań innowacyjnych (zakres realizowanych operacji w ramach 13 naborów wniosków), tworzenia nowych miejsc pracy przez różnicowanie działalności na obszarach funkcjonowania RLGD (38 naborów wniosków). W ramach 16 naborów złożono wnioski na realizację operacji wykorzystujących atuty środowiskowe, które przyczyniają się do łagodzenia zmian klimatu. Ogłoszono także 39 naborów na operacje mające na celu propagowanie dziedzictwa społeczno- kulturowego związanego z rybołówstwem.

W ramach ogłoszonych 48 naborów zakres operacji dotyczył współpracy pomiędzy RLGD lub RLGD i innymi lokalnymi partnerami, które realizują LSR w ramach działania 4.3 „Działania z zakresu współpracy” polegających m.in. na wymianie doświadczeń, działaniach integracyjnych, nawiązaniu współpracy czy zdobyciu wiedzy. Wnioski o dofinansowanie w ramach tego działania można było składać do dnia 31 grudnia 2021 r.

Ponadto w 2021 roku trwał nabór ciągły wniosków o dofinansowanie dotyczący bieżącego funkcjonowania Lokalnych Grup Działania, w ramach którego 26 grup złożyło wnioski o dofinansowanie. Wnioski dotyczyły realizacji usług informatycznych i kosztów funkcjonowania biura, obsługi prawnej, doskonalenia zawodowego oraz kosztów zatrudnienia pracowników biura i osób współpracujących, a także kosztów szkoleń i podjętych działań promocyjnych.

W związku z prowadzoną weryfikacją złożonych wniosków o dofinansowanie, podpisano umowy o dofinansowanie w wysokości 54 892 626 zł (11 943 565 EUR), a także wypłacono

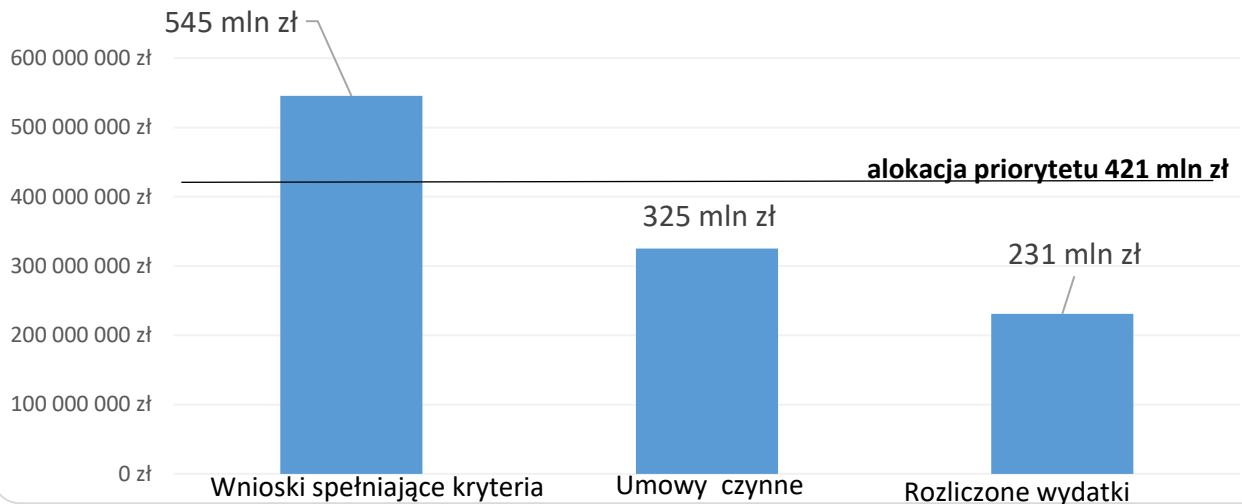
środki w wysokości 58 362 378 zł (12 698 515 EUR). Spośród 469 podpisanych umów, najwięcej dotyczyło działania 4.2 " Realizacja lokalnych strategii rozwoju". Wśród podpisanych umów o dofinansowanie dużą część stanowią operacje polegające na różnicowaniu działalności gospodarczej, dywersyfikacji zatrudnienia osób wykonujących pracę związaną z sektorem rybołówstwa i akwakultury, a także promocji rozwoju obszarów Lokalnych Grup Rybackich. Wśród projektów, które zostaną zrealizowane należy wymienić m.in operacje polegającą na budowie infrastruktury służącej ochronie środowiska poprzez budowę korytarzy ekologicznych służących migracji ryb czy też operacje polegająca na udostępnieniu infrastruktury wykorzystującej odnawialne źródła energii.

Szczególną uwagę należy zwrócić na szeroki zakres zakończonych projektów, które w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju regionalnych społeczności rybackich w ramach Rybackich Lokalnych Grup Działania (RLGD). Należy tu wspomnieć m.in. o stworzeniu nowych ośrodków turystycznych i gastronomicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, zapewnieniu warunków do ochrony obszarów cennych przyrodniczo poprzez inwestycje w budowę farm fotowoltaicznych a także rozszerzenie działalności przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie rozwiązań innowacyjnych na obszarze funkcjonowania Lokalnych Grup Działania. Dzięki podjętym działaniom udało się w 2021 roku utrzymać 161 miejsc pracy, utworzyć 237 nowych miejsc pracy, a także utworzyć 17 nowych przedsiębiorstw.

Odnosząc się do ogólnego postępu wdrażania działań warto wspomnieć, że w 2021 roku nadal można było odczuć niekorzystny wpływ epidemii COVID-10 na funkcjonowanie Rybackich Lokalnych Grup Działania. W związku z ograniczeniami w działalności administracji i biznesu duża część beneficjentów zdecydowała się aneksować zawarte umowy o dofinansowanie, przesuwając jej termin zakończenia na późniejszy. Wiązało się to z różnymi problemami związanymi z pandemią m.in. w opóźnieniach w dostawach zakupionych środków czy też z wydłużonym terminem realizacji zleconych usług.

W ramach działań Priorytetu 4 wszystkie docelowe wartości wskaźników produktu zostały osiągnięte (5 projektów w zakresie wsparcia przygotowawczego, 36 wybranych lokalnych strategii rozwoju czy 36 projektów współpracy). Z kolei docelowy poziom wskaźnika finansowego dla Priorytetu został osiągnięty w 53%, na podstawie kwoty certyfikowanych wydatków (49 480 549 EUR). Należy przy tym zaznaczyć, że do końca 2021 r. podpisano umowy o dofinansowanie na kwotę 70 764 341 EUR, co oznaczałoby realizację zakładanego celu w 76%. Biorąc pod uwagę stopień wykorzystania środków finansowych na etapie zawartych umów oraz trwające nabory o dofinansowanie nie bierze się pod uwagę zagrożenia w postaci braku realizacji zakładanej wartości wskaźnika finansowego.

Priorytet 4 stan dzień 31 grudnia 2021 r.

Priorytet 5 Wspieranie obrotu i przetwarzania

W ramach Priorytetu 5 w 2021 roku przeprowadzono 4 nabory wniosków o dofinansowanie w ramach 4 działań, gdzie złożono ogółem 78 wniosków na łączną 114 897 060 zł (24 999 360 EUR):

- Nabór ogłoszony w ramach działania 5.1 "Plany produkcji i obrotu", gdzie uznane organizacje producentów ryb złożyły wnioski o dofinansowanie w zakresie dotyczącym przygotowania i wdrażania planów produkcji i obrotu na rok połowowy 2021 rok. Kwota złożonych wniosków w dużej części wykorzystała przyznany limit, który wyniósł 31 mln złotych (6,7 mln EUR);
- Nabór ogłoszony w ramach działania 5.2 "Dopłaty do składowania" obejmujący rekompensaty w związku z pandemią COVID-19, przyznawane uznanym organizacjom producentów, które składują produkty rybołówstwa lub akwakultury. Ogłoszenie naboru w ramach ww. działania było możliwe ze względu na ponowne uruchomienie tej formy udzielania pomocy (na podstawie rozporządzenia 2020/560), której wsparcie mogło być udzielane pierwotnie jedynie do końca 2018 roku. W ramach ogłoszonego naboru wnioski o dofinansowanie złożyły 2 Organizacje Producentów.
- Nabór ogłoszony w ramach działania 5.3 "Środki dotyczące obrotu" skierowany do jednostek naukowych, organizacji producentów czy też innych podmiotów prowadzących działalność w ramach sektora rybackiego. Zakres proponowanej pomocy finansowej dotyczył realizacji operacji mających na celu zwiększenie popytu i konkurencyjności krajowych produktów rybołówstwa i akwakultury na rynku krajowym lub międzynarodowym. Przeprowadzony nabór cieszył się dużym zainteresowaniem wśród wnioskodawców. Świadczy o tym wysokość kwoty złożonych wniosków, która w pełni wykorzystała przyznany limit dla naboru w wysokości 6,1 mln złotych (1,3 mln EUR).
- Nabór ogłoszony w ramach działania 5.4 "Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury" na realizację działań inwestycyjnych przez przedsiębiorstwa

przetwórstwa rybnego dla limitu w wysokości 40 mln złotych (8,7 mln EUR). Wartość złożonych wniosków o dofinansowanie (77,6 mln złotych- 16,9 mln EUR) blisko dwukrotnie przekroczyła dostępny limit dla naboru, co świadczy o ogromnym zainteresowaniu wśród wnioskodawców.

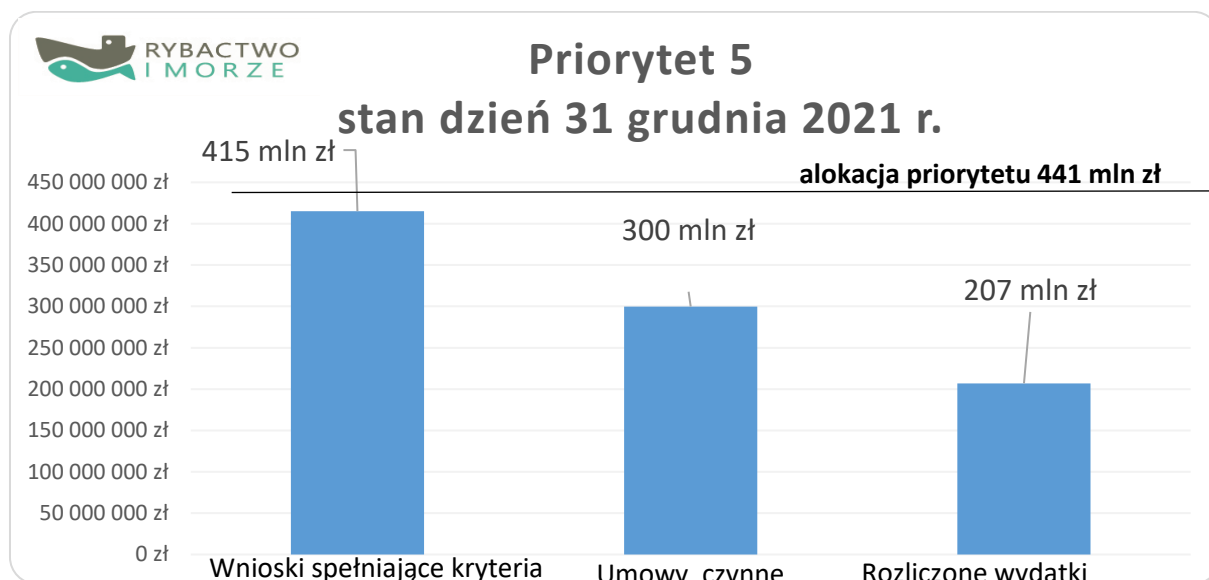
W 2021 r. kontynuowano ocenę wniosków złożonych w naborach przeprowadzonych w 2020 roku dla działań dotyczących rekompensat łagodzących negatywne skutki pandemii COVID-19 dla podmiotów sektora rybackiego, będących beneficjentami pomocy w ramach Priorytetu 5. W ramach działania 5.1 uznane organizacje producentów otrzymały zwiększone wsparcie finansowe w związku z przygotowaniem planów produkcji i obrotu wysokości 12,5 mln zł (2,7 mln EUR), zaś w ramach działania 5.4 przedsiębiorstwa przetwórcze otrzymały pomoc finansową w wysokości 17 mln zł (3,8 mln EUR) w formie wsparcia kapitału obrotowego w związku z poniesionymi stratami, co pozwoliło na ich dalsze funkcjonowanie bez redukcji zatrudnienia czy ogłoszenia upadłości. W związku z ogłoszonymi naborem wniosków przedsiębiorstwa sektora przetwórstwa rybnego podpisały także umowy o dofinansowanie dotyczące działań inwestycyjnych na kwotę 10 mln złotych (2,2 mln EUR). Otrzymane dofinansowanie pomoże przebudować i unowocześnić dotychczasową infrastrukturę poprzez zakup maszyn, urządzeń i środków transportu. W przypadku działania 5.3 otrzymane dofinansowanie umożliwi grupom rybackim na zorganizowanie kampanii promocyjnych popularyzujących spożycie ryb (2,9 mln zł-0,63 mln EUR), a także na uczestnictwo polskich organizacji producentów ryb jako wystawców na targach międzynarodowych w Berlinie (2,3 mln zł- 0,5 mln EUR). W 2021 roku zakontraktowano środki finansowe w wysokości 47 502 050 zł (10 335 520 EUR), wypłacono wraz z zaliczkami środki w wysokości 59 986 786 zł (13 051 955 EUR) a także rozliczono poniesione wydatki w wysokości 50 103 367 zł (10 901 516 EUR). Spośród 72 podpisanych umów, najczęściej dotyczyło działania 5.4 "Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury"- 53 umowy na kwotę 26 375 515 zł (5 738 798 EUR).

W ramach Priorytetu 5 szczególną uwagę należy zwrócić na zakończone projekty, które w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju sektora oraz realizacji wybranych wskaźników. W przypadku działania 5.1 przyznana pomoc finansowa pozwoliła Organizacjom Producentów na wzrost wartości pierwszej sprzedaży o 3,3 mln EUR, a także na wzrost wielkości pierwszej sprzedaży o ponad 18 tys. ton. W przypadku działania 5.3 przyznane dofinansowanie pozwoliło na utworzenie 2 nowych Uznanych Organizacji Producentów Ryb, przeprowadzenie 3 ogólnokrajowych kampanii promocyjnych dotyczących spożycia ryb, a także na organizację stoisk informacyjno-promocyjnych dla polskich wystawców na targach międzynarodowych. Z kolei dzięki środkom otrzymanym w ramach działania 5.4 -42 zakłady przetwórcze zainwestowały środki w rozbudowę infrastruktury oraz zakup maszyn i środków transportu, co miało niebagatelny wpływ na bezpieczeństwo pracy, lepsze zarządzanie i konkurencyjność. W ramach dużej części zrealizowanych projektów inwestycje w urządzenia niskoemisyjne przyczyniły się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko.

W ramach Priorytetu 5 do 2023 r. w ramach celu końcowego dla ram wykonania zobowiązano się udzielić wsparcia 15 Organizacjom Producentów w ramach działania 5.1 „Plany produkcji i obrotu” oraz zrealizować 80 projektów dotyczących przetwórstwa w ramach działania 5.4 „Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury”. Stanowi to wartość docelową wskaźnika produktu dla ram wykonania.

Do końca 2021 roku wskaźniki te zostały osiągnięte odpowiednio na poziomie 80% i 236%. W przypadku działania 5.1 uległa zmniejszeniu do 12- liczba Organizacji Producentów korzystających ze wsparcia. Jest to spowodowane rozwiązaniem umowy o dofinansowanie z jednym z beneficjentów, który jednocześnie wycofał złożony wniosek o płatność rozliczający poniesione wydatki. Biorąc pod uwagę zbliżający się koniec wdrażania aktualnego Programu Operacyjnego należy przyjąć, że ww. liczba wskaźnika zostanie na dotychczasowym poziomie. Natomiast znaczący wzrost wartości wskaźnika produktu w ramach działania 5.4(189 projektów) jest spowodowany przyznaniem rekompensat finansowych dla zakładów przetwórczych w związku z łągodzeniem skutków pandemii COVID-19.

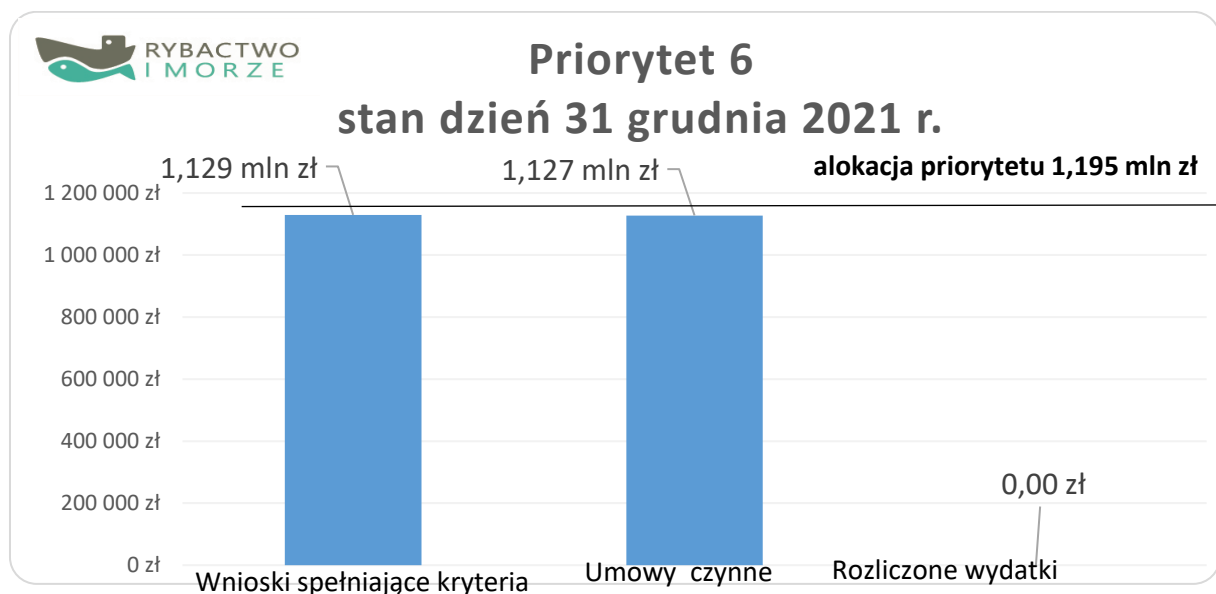
Jednocześnie do dnia 31 grudnia 2021 w ramach Priorytetu certyfikowano wydatki w wysokości 43 566 178 EUR, co stanowi 47% realizacji zakładanego celu końcowego dla wskaźnika finansowego w wysokości 92 149 002 EUR. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie wynosi natomiast 301 211 456 zł (65 537 740 EUR), co stanowi 71% realizacji zakładanego wskaźnika. W związku z prowadzoną oceną wniosków o dofinansowanie, a także z planowanymi do ogłoszenia naborami wniosków o dofinansowanie wartości te ulegną znacznemu zwiększeniu. Jednocześnie informuję, że Instytucja Zarządzająca zaplanowała realokację środków do Priorytetu 5, dlatego wystąpiła do KE w sprawie zmiany programu. Do zmienionej wersji Programu Operacyjnego została przygotowana propozycja nowych wartości wskaźników dostosowanych do aktualnego i planowanego poziomu wdrażania środków w ramach Priorytetu.

Priorytet 6 Zintegrowana Polityka Morska

W ramach Priorytetu 6 została zakończona ocena wszystkich złożonych wniosków o dofinansowanie, w rezultacie czego podpisano 1 umowę o dofinansowanie w ramach działania 6.1 "Zintegrowany Nadzór Morski" z Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa. Umowa, która według stanu na koniec 2021 r. jest w trakcie realizacji, dotyczy wdrożenia pilotażowego systemu wykrywania skażeń środowiska morskiego.

W pozostałych przypadkach złożone wnioski o dofinansowanie rozpatrzono negatywnie. W związku z powyższym w zatwierdzonej w czerwcu 2021 roku zmianie Programu Operacyjnego postanowiono w ramach działania 6.1 pomniejszyć alokację, dostosowując jej wysokość do wartości zawartej umowy. W przypadku 6.2 Propagowanie ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych" i 6.3. "Poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego" podjęto decyzję o przesunięciu całości alokacji z tych działań i ich likwidacji. W związku z powyższym dokonano także aktualizacji docelowych wartości ram wykonania do realizacji w ramach celu końcowego w 2023 roku. dla Priorytetu. W ramach zaktualizowanych wskaźników dla ram wykonania niezbędna jest realizacja 1 projektu dotyczącego integracji nadzoru morskiego oraz rozliczenie środków finansowych w wysokości 259 996 EUR, co nie jest zagrożone.

Pomoc Techniczna

W ramach Pomocy Technicznej prowadzono nabór ciągły wniosków o dofinansowanie, trwający od 2017 roku. W 2021 r. złożono wnioski o dofinansowanie na kwotę 30 615 363 zł (6 631 306 EUR), na etapie podpisanych umów zakontraktowano środki w wysokości 41 169 991 zł (8 957 787 EUR), wypłacono środki w wysokości 44 520 769 zł (9 686 851 EUR).

Beneficjentem pomocy w ramach Pomocy Technicznej są jednostki administracji

samorządowej (Urzędy Marszałkowskie) i administracji centralnej (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Finansów, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa), które są zaangażowane w realizację Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”. Otrzymana pomoc finansowa dotyczyła:

- finansowania wynagrodzeń i szkoleń pracowników instytucji zaangażowanych w realizację Programu;
- prowadzenia działań kontrolnych przez pracowników Instytucji Zarządzającej u beneficjentów w miejscu realizacji operacji, a także w Instytucjach Pośredniczących;
- refundacji poniesionych kosztów w związku z zawarciem umów z podmiotami zewnętrznymi w zakresie przygotowania opracowań, wydania opinii, przeprowadzenia badań i wykonania ekspertyz niezbędnych do realizacji i wdrażania Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” oraz przygotowania nowej perspektywy finansowej;
- refundacji poniesionych kosztów w związku z wyjazdami krajowymi i zagranicznymi pracowników Instytucji zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego;
- prowadzenia działań promocyjno-informacyjnych mających realizowanych za pośrednictwem telewizji, prasy, wydawnictw oraz artykułów z wykorzystaniem opracowań graficznych;
- kosztów najmu i utrzymania pomieszczeń biurowych przeznaczonych dla pracowników zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego.

Realizacja Pomocy Technicznej przebiega bez zakłóceń, co znajduje odzwierciedlenie w stopniu wykorzystania dostępnych środków finansowych, zarówno na etapie wniosków o dofinansowanie (ponad 90%), jak i na etapie umów (ponad 77%) i płatności (blisko 72%). Ze względu na cykliczny charakter większości ponoszonych kosztów, a także rodzaj beneficjentów, którymi są Instytucje realizujące Program Operacyjny nie ma zagrożenia w postaci niewykorzystania całości przyznanego limitu finansowego.

Pomoc techniczna stan dzień 31 grudnia 2021 r.

